

טיב הקהילה

ב"ד

וישלה
ט"ז כסלו תשפ"ג
המסע לפי אופק דרושלים
זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

4:00 הדרה"ג
5:15 מוצ"ש"ק
7:53 ר"ת

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

| | |
|---------------|---------------|
| סוף"ש א' 8:12 | סוף"ת א' 9:18 |
| סוף"ש ב' 8:57 | סוף"ת ב' 9:48 |

הומנים לפי שיעון הורף |

גילוי מס':
652

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

כעת התחיל סבל של רמאות שהתמשך משך עשרים שנים תמימות, סבל נורא היה זה אחר שלבן לא עמד בדבריו, ובתחילה החליף את נשותיו של יעקב, וגם משך השנים שהיו הצאן משכורתו, החליף את משכורתו מאה פעמים, כל זה היתה מנת חלקו של יעקב, וכעת עומד הוא

אחר תשעים ושבע שנות חיים, ועדיין צרת עשיו בתוקפה. ואף על פי כן בבואו לבקש על נפשו אומר: 'קטונתי! נתמעטו זכויותי! למה? כי זכיתי לשני מחנות! על אף שהוכרח לעמוד קשות על כך, ולשהות בביתו הטמא של לבן, ומי יודע אם היה עוד אחד בעולם שהוצרך לעמוד על זיווגי משך י"ד שנים כמוותו, אעפ"כ היה ירא שמה בעבור זה נתמעטו כבר זכויותיו, וגם ההבטחה שהבטיחו הקב"ה אפשר שכבר אינה בתוקפה, שמה נתלכלך בחטא, וכבר יכולים אנו לתאר לעצמינו מהו החטא שעבר אחר שלפני זמן מה העיד על עצמו 'ותרי"ג מצוות שמרתי'. אכן לימד אותנו כאן יעקב עד כמה צריך האדם להתיירא מן החטא, כי גם אחד שהקב"ה בעצמו דיבר עמו והבטיחו לשמרו, וגם אם רבו זכויותיו כי זכה לשמור על תרי"ג מצוות, אעפ"כ אם המרה אי פעם את רצונו בוראו כבר איבד את כל מעלותיו, שהרי בסופו של דבר הינו 'מורד במלכות שמים' ושוב אין טעם לבוא לפני הקב"ה ולבקשו בזכות, רק עליו להתייבש ולבקש רק מתנת חיים.

בנוסף מוטל עליו לדעת כי כל מה שיש לו הינו חסד השם, שהרי מצד הדין לא היה ראוי לכלום כל עוד הינו מוגדר כמורד, ועל כן עליו להודות להשי"ת על שלא הסיר חסדו מעמו והינינו זוכה לחנינה.

אחר הבנה זו שוב אינו ראוי לשום אדם להתמרמר כשעליו להתמודד עם קשיים מסויימים, כי מי הוא זה היכול להעיד על עצמו שהיניו נקי מכל רבב, הלוא כל אחד יודע שגם אם הוא מתמודד בכל מה שהוא מתמודד, הינו מוקף בחסדים, שהרי בסופו של דבר זכה להקים משפחה ולהיות אב לבנים ולבנות, וכשיפוש ימצא כל אדם שזכה לעוד כמה וכמה טובות וחסדים, על כן עליו להכיר בטובתו של מקום ולהודות לו על כך, מאחר שמצד הדין לא היה ראוי לכלום. ובאשר לצרכיו החסרים לו אין לו כי אם לבקש מלפניו כעניי בפתח.

אולם זאת עליו לדעת, כי אם אכן יעשה זאת, ויתייצב לפני מלכו של עולם מתוך הכרה שמצד מעשיו אינו ראוי לכלום, ואינו מבקש כי אם מתנת חיים כעניי בפתח, אז אכן מעורר עליו רחמים וחוכה לחנינה. כי אז הוא דומה לעניי המבקש עזרת הבריות מתוך הכרה שאין שום בריה אשם בתקלתו, וכל מה שנותנים לו הוא מצד החסד והרחמים, וכשם שתנונונו מעוררים רחמי הבריות ומרימים להם תרומתם, כך המבקש בתחנונים מבוראו ומכיר שכל מבוקשתו הוא 'מתנת חיים' אז אכן מעורר רחמי השי"ת וממלא חסרונו.

חזמרת הרשטא

קמנתי מבל חסדים ומבל האמת אשר עשית את עבדך כי במקלי עברתי את הירדן נהיה ועתה הייתי לשני מחנות: (לב, יא)

ופירש"י: נתמעטו זכויותי על ידי החסדים והאמת שעשית עמי, לכך אני ירא, שמה משהבטחתני נתלכלכתי בחטא ויגרום לי להמסר בידי עשיו: ומכל האמת - אמיתת דבריו, ששמרת לי כל ההבטחות שהבטחתני: כי במקלי - לא היה עמי לא כסף ולא זהב ולא מקנה אלא מקלי לבדו:

תמצית הדברים המבוארים בדברי רש"י: כך אמר יעקב לפני הקב"ה: איני מבקש כי אם מתנת חיים, ועל אף שכבר הבטחתני לשמרני בכל עת ובכל מקום, שמה אין ההבטחה בתוקפה, מאחר שנתלכלכתי בחטא, ובנוסף אין בידי זכות מאחר שהיטבת עמדי מאוד.

כשנתבונן האין עברו ימיו של יעקב מיום שנעשה בן י"ג ועד אותו יום שבו אמר דבריו אלו, ניווכח שלאמיתו של דבר לא ראה יום אחד של טובה. מאותו יום שבו נעשו יעקב ועשיו בני י"ג נפרדו ודרכיהם, עשיו נעשה בן עולם הזה, ויצא להשתעשע בצידת בעלי חיים בשדות וביערות, ואילו יעקב נעשה בן עולם הבא, התנור מכל מחמדי עולם וקיבל עליו עול תורה ונעשה יושב אוהלים. וכיון שכבש את יצרו ביקש זה האחרון להתגרות בו, ובעלילותיו נתחבב עשיו על יצחק, ועיני יעקב רואות וכלות, הוא הצדיק המתנור מכל מחמדי עולם, ועשיו הוא המשתעשע במחמדי עולם הזה, ודוקא בו בחר יצחק לאהוב.

לא יום אחד ולא יומיים ולא חודש ולא שנה, הצטער יעקב על כך כי אם יובל שלם! משך המישים שנה לא השתנה המצב, משך כל אלו השנים זכה עשיו במעמדו הרם, ויעקב היה ספון באהלו מבלי שיזכה להערכה מצד אביו, רק בסופו של ימי היובל כשביקש יצחק לברך את עשיו נתגלגלה זכות ע"י רבקה והורה ליעקב לחטוף את הברכות, ואז נתגלגלו הדברים עד שנודע ליצחק מיהו הצדיק מבין שני אלו.

מאז אכן נסתתת צרה זו, אך תחתיה באתה צרה אחרת מעתה נעשה יעקב 'נרדף' עשו ביקש להרגו, ואלפיו נטל את כל אשר לו והשאירו ערום מכל וכל, ובאותה שעה שהסיר אליפו את בגדי יעקב לא היה ביכולתו של יעקב לזוז ממקומו, והיה זה סמוך לנהר, ומסבב הסיבות הראה ליעקב איך שבא לו אחד מחיילי המלך, ומסיר בגדיו כדי להיכנס לנהר, ומרחוק הבחין יעקב איך שאחר רידתו אל הנהר נטבע למוות, אז ידע יעקב שההשגחה העליונה זימנה לפניו בגדים, והלך עד המקום שבו היו מונחים והלבישם.

כעת התיירא שמה יחפשו אחר אותו חייל שנטבע, וכשימצאו את יעקב הולך בבגדי צבא יחשדו בו כי הוא זה שהרגו, על כן התחבא י"ד שנים בבית מדרשם של שם ועבר, ורק בהיותו כבן שבעים ושבע קם לצאת לבית לבן.

טיב המערכת

ולא יכלה ארץ מגוריהם

שני אנשים הלכו ביער עבות והם טעו בדרכם הדרך שהיתה כבר מזמן אמורה להסתיים התארכה ועדיין הסוף אינו נראה באופק בשלב כלשהו אזל המזון שהיה ברשותם והם החלו לחפש אחר דברי מזון הצומחים ביער, לפתע ראה אחד מהם אגוזים שמה מאוד ואמר לחברו: הנה מצאנו פרי שיכול לזון אותנו, החבר לקח את הפרי וניסה לנעו בו וכמעט שנשברו שיניו, הוא כעס מאוד על החבר שאמר לו שזהו פרי הראוי לאכילה אך החבר בשלו, הפרי הזה אכן ראוי לאכילה ורק קודם לכן עלינו לשבור את הקליפה החיצונית, הוא חיפש אבן מתאימה לשבר בה את קליפת הפרי ואח"כ הוציא את תוך הפרי ואכלו.

התורה מספרת לנו על שני האחים יעקב ועשיו ולא יכלה ארץ מגוריהם לשאת אותם מפני מקניהם, ורש"י מביא מדרש אגדה 'מפני יעקב אחיו, מפני שטור חוב של מירת'א' יהיה זדע"ר המוטל על זדעו של יצחק, אמר אלך לי סכאן, אין לי חלק לא במתנה שנתנה לו הארץ ולא בפרעון השטור, ומפני הבושה שמסר בכורתו, עשיו ידע שיעחק קיבל במתנה את הארץ אבל לפני כן צריכה להתקיים מירת'א' יהיה זדע"ר, ורק אח"כ תתקיים ההבטחה והרשע הזה העדיף לוותר, אין לו כח לסבול בשביל קיום ההבטחה, והוא ויתר מרצונו.

הגמרא אומרת 'זניא רבי שמעון בן יוחאי אומר: שלש מחנות נתן הקב"ה לישראל, וכולן לא נתן אלא ע"י יסודין, אלו הן: תורה וארץ ישראל והעולם הבא, רבי שמעון בר יוחאי מלמד אותנו יסוד חשוב: אתה רוצה ליכות בדבר מה? עליך להתאמץ קודם ואם זה דבר גדול וחשוב אז מאמץ רגיל לא מספיק, אלא צריך לסבול יסורים ועל כך אומר המדרש 'צדיקים תחילתן יסודין וסופן שלוחה, אבל הרשעים אינם רוצים להתאמץ הם רוצים לראות את ההצלחות באופן מידי ולא מוכנים לחכות, זה בא ללמדנו שגם אם אנחנו מתאמצים ועדיין לא רואים תוצאות ונדמה לנו שאיננו מצליחים נזכר כי כך נברא העולם 'זיה ערב ויהי בוקר, קודם חושך ואח"כ אור.

(עפ"י טיב התורה - וישלח)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיב

באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני קבלת קהל 0534-100024

טיב הודעות

פ"ר הועדה הרוחנית: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. גולדשטיין

החילוקים בין צוואה לעדה

ד' ו' א

יראה בך ערות דבר, קאי על איסור ערוה, ושאר הכתוב דכתוב 'והיה מחנין קדוש', קאי על איסור צוואה, דמזה למדים דאסור שיהיה צוואה בתוך מחנהו של האדם, דהיינו בתוך ד' אמותיו, והא דאסור כשהצוואה לפניו כמלוא עיניו, צריך לומר משום שגם זה נכלל בכלל מחנהו, משום דעיקר מחנהו של אדם הוא נגד פניו, כל זה הוא לפי שיטת הרא"ש וסייעתו.

אולם דעת הרשב"א דהא דכתביב 'ולא יראה בך ערות דבר' קאי גם על איסור צוואה, ומה"ש אסור כשהצוואה לפניו כמלוא עיניו, והא דצוואה בעשיית מותר, כיון התורה גילתה דלענין צוואה האיסור ראייה, הוא רק כשהצוואה מגולה, אבל כל שהיא מכוסה מותר, והיינו דיש כאן ב' איסורים לענין צוואה, א' שהצוואה נמצא בתוך מחנהו מגולה, וזה למדים מהא דכתביב 'והיה מחנין קדוש', ב' כשרואה הצוואה, אע"פ שנמצא חוץ למחנהו, וזה למדים מהא דכתביב 'ולא יראה בך ערות דבר', דדעת הרשב"א דקאי גם על איסור צוואה.

נפק"מ להלכה בין הרא"ש לרשב"א

א' אם מותר בהרהור כשהצוואה לפניו כמלוא עיניו, להרא"ש אסור, דכיון דסובר דטעם האיסור הוא מהא דכתביב 'והיה מחנין קדוש', וסובר דלפניו נמשך מחנהו עד כמלוא עיניו, ולכן כיון דהאיסור הוא מצד צוואה, לכן אסור אפילו בהרהור, אבל לרשב"א מותר, דהרי לדידיה למדים דין זה מהא דכתביב 'ולא יראה בך ערות דבר', וא"כ כיון שאסור מהכתוב שלומדים דיני ערוה, א"כ דינו כמו ערוה, דהרהור מותר ודיבור אסור.

ב' צוואה ברשות אחרת, באופן שרואה אותה, דהיינו כשהצוואה בחדר אחר, או שמונח ע"ג דבר שגובה או נמוך עשרה טפחים, להרא"ש מותר לקרות קר"ש אצלה, והטעם דכיון דהאיסור הוא רק מצד והיה מחנין קדוש, לכן כל שהצוואה ברשות אחרת, מותר לקרות קר"ש, כיון שמתנין קדוש, אבל לרשב"א אסור, דכיון שלומדים איסור צוואה גם מ'ולא יראה בך ערות דבר', וא"כ ע"כ דתלי גם בראיה, ולכן כל שרואה הצוואה אסור, אפי' אם הוא ברשות אחרת (ש"ע ס"ג).

ג' אולם בזה כשהצוואה ברשות אחרת, לכ"ע יש להקל להרהר בדברי תורה, דהא להרא"ש הרי מותר לגמרי אפילו דיבור, וכש"כ כיון שאין הצוואה במחנהו, ולדעת הרשב"א האיסור הוא רק מהא דכתביב, ולא יראה בך ערות דבר, וכיון שזה רק מצד דין ערוה, לכן מותר לדידיה הרהור, ונמצא דע"כ לכ"ע הרהור מותר, ופשוט (ביאהל ס"ב ד"ה דוק).

להלכה למעשה

ד' ע"י בביא"ל (ד"ה אב) שמדברי הבי"מ משמע דלהלכה תפסינן כהרא"ש, אולם מדברי הש"ע משמע שמצד כהרשב"א, ובחי"א משמע שזו ספיקא דדינא, וסיים הביא"ל דכן נכון, וע"י בש"ע הרב (ש"ע ח"ה) שכתב שהעיקר כדעת הרא"ש וראוי לחוש לשיטת הרשב"א, וע"כ לכ"ע צריך לחוש לב' השיטות, וכ"ז נוגע מאד למעשה דיש אופנים שאשפה נחשב לצוואה, וא"כ אם באנו לחוש לשיטת הרא"ש יהא אסור להרהר בלימוד באופן דיש אשפה כמלוא עיניו, דבזה לא מהני עצמיות עיניו לכ"ע, אבל לדעת הרשב"א כל שהאשפה חוץ לד' אמותיו, או כשהו נמצא ברשות אחרת, מותר להרהר דוק דיבור אסור.

ה' ולהלכה נתבאר דצריך להחמיר כדעת הרא"ש, אולם יש שכתבו דכל שזה ספק אם נכלל בכלל אשפה, א"כ יש לסמוך על דעת הרשב"א ולהתיר הרהור ורק דיבור אסור, וכן באופן שזה רק בצדדין שלפניו, דנחלקו הפוסקים אם דינו כלפניו, גם בזה יש להקל בהרהור.

ע"פ ספר דבר הכתוב להגיד דוב הכתוב רבנוביץ שליט"א

א' כתוב בתורה (ויקרא כ"ג), ויד תהיה לך מחוץ למחנה ויצאת שמה חוץ, ויתד תהיה לך על אזנך והיה בשבתך חוץ וחפרת בה, ושבת וכסית את צאתך, כי ה' אלקיך מתהלך בקרב מחנין, להציל ולתת אויביך לפניך, והיה מחנין קדוש, ולא יראה בך ערות דבר ושבת מאחריך ע"כ.

ב' ואע"פ שבפשוטו הכתוב איירי בשעת מלחמה, מ"מ למדו חז"ל דה"ה בכל מקום שהשי"ת מתהלך בקרב מחנין, דהיינו כשאנו עוסקים בקריאת שמע ובתפילה או בדברי תורה, או לברך ברכה (ביאהל בש"ס הרמב"ם), צריך להיות מחנין קדוש, דהיינו שלא יהא שם צוואה מגולה (ש"ע הרב סי' ע"ד ס"א), והוא דרשה גמורה ואסור מן התורה (ביאהל בש"ס ע"ט).

ג' וכיון דלמדים דצריך להרחיק מצוואה, מהא דכתביב 'והיה מחנין קדוש', וקבלו חז"ל שמחנהו של אדם הוא ד' אמות, לכן צריך להרחיק מן הצוואה ארבע אמות, בין לפניו בין לאחוריו ובין מן הצדדין, שלא יהא צוואה בתוך מחנהו, משום דכל מחנהו צריך להיות קדוש (ש"ע סי' ע"ט ס"א ונב"ב סק"א), וכ"ז מלאחריו או לצדדין, אבל מלפניו ניתוסף עוד שהוא אסור כמלוא עיניו, ובצדדין שלפניו נחלקו האחרונים, דדעת המג"א דדינו כלפניו שאסור כמלוא עיניו, ודעת א"י דדינו בצדדין, וכתב הח"י אדם דלא שרואה בלא הטיית ראשו לצדדין, לכ"ע נחשב כלפניו, שאסור לכ"ע כמלוא עיניו (מנחת סק"א).

מקור דין מן התורה ודעה אחרת

ד' ועיין בגמרא (שבת ק"ג) דנתבאר שם דמהכתוב 'והיה מחנין קדוש', למדים איסור צוואה, ומהמשך הכתוב 'ולא יראה בך ערות דבר', למדים ממנו איסור ערוה, דהיינו שאסור לקרות קר"ש או שאר דבר שבקדושה נגד הערוה, ונמצא דאע"פ דשיניהם למדים מאותו פסוק, אולם בפרטות הם חלוקים בדעותיהם, דצוואה ילפינן מרישא דקרא, וערוה ילפינן מסיפא דקרא וכש"כ, וכיון שצוואה וערוה ילפינן מבי' הלשונות שפסוק זה, לכן חלוקים הם בדיניהם בכמה דינים, וכמשי"ת.

החילוקים להלכה בין צוואה לעדה

ה' צוואה כל שנמצא ברשותו, דהיינו תוך ד' אמותיו, אסור לומר שום דבר שבקדושה, דהרי הכתוב דמשה למדים איסור צוואה, הוא מהא דכתביב 'והיה מחנין קדוש', דמבואר דכל שיש צוואה במחנין אסור, אבל בערוה מותר, ובערוה אינו אסור רק כשרואה אותה, והכתוב שמשם למדים איסור ערוה, הוא מדכתביב 'ולא יראה בך ערות דבר' דמשמע דעיקר איסור ערוה תלוי בראיה לבד.

ו' צוואה בעשיית מותר, דכתביב בקרא וכסית את צאתך, דמשמע דכל שכיסה הצוואה מותר, אבל ערוה דלמדים מהא דכתביב 'ולא יראה בך ערות דבר', אם כן כל שרואה הערוה אסור, אע"פ שערעה מוכסה בעשיית (ש"ע סי' ע"ד ונב"ב סק"א).

ז' אם מהני עצמיות עיניו, דלענין צוואה לא מהני עצמיות עיניו, כמבואר בש"ע (סי' ע"ט ס"א), והטעם דהרי הצוואה נמצא תוך מחנהו, ולכן אין נפק"מ כלל בראייתו, אבל באיסור ערוה דעת הש"ע (סי' ע"ה ס"ט) דמהני עצמיות עיניו, וטעמו דכיון דעיקר האיסור תלוי בראייתו, לכן כל שאינו רואהו מותר, אולם שם במ"ב (ס"ג) כתב דהאחרונים חולקים וסוברים דגם בערוה לא מהני עצמיות עיניו, ולשיטתם אין נפק"מ בין צוואה לערוה בנידון זה, ויתבאר לקמן הטעם בזה.

ח' כל שאסור משום צוואה אסור אפי' בהרהור, אבל דברים שאסורים משום ערוה מותר להרהר ורק דיבור אסור, והטעם דבאיסור ערוה כתיב ולא יראה בך ערות דבר, ודרשו חז"ל דוק דיבור אסור והרהור מותר (סי' ע"ה מנחת סק"א).

דעתם דכמלוא עיני אסור

ט' והנה מה שנתבאר לעיל דהכתוב מתחלק לשנים,

טעם שהס"ט"א נלחמה דייקא עם יעקב אבינו

הנה ענין יסוד מלחמת שרו של עשו עם יעקב מבואר במדרשו חז"ל ונתבאר באריכות בספה"ק שהוא מלחמת כח הסטרא אחרא וקליפ' הטומאה עם כוחות הקדושה שעומדת כנגדה, כי זה לעומת זה עשה האלוקים, ונתן כוחות עליונים אף לצד הס"ט"א, ויש ביניהם מלחמה תמידית, וצופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו כל שעה. וכבר תמחו המפורשים מדוע אם כן המתין שרו של עשו להלחם דייקא עם יעקב אבינו, ולמה לא נתאבק עם האבות הק' אברהם ויצחק.

והרי אברהם היה ראש המאמינים וסבר כל פסלי העבודה זרה שהיו בבית אביו, והוא היה ראש ואשון לגלות מלכות שמים ולפרסם שמו ויתברך בעולם, וכן מציונו ענין זה אצל יצחק אבינו שנאמר בו (בראשית כ"ו) 'וישב יצחק ויחפר את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו ויסתמום פלשתים' וכמבואר בזה"ק (חזק חזק תולדות) שיצחק אבינו חזר והשיב את העולם לתקונו, ולמדו את בני העולם שיקירו את הקדוש ברוך הוא. הנה מציונו שהאבות הק' פעלו לפרסם את האמונה בקרב יושבי תבל בהגברת כח הקדושה בעולם נגד כח הס"ט"א, ומדוע אם כן המתין שרו של עשו שהוא הכח שכנגד הקדושה, להאבק ולהלחם דייקא עם יעקב אבינו.

התורה גירא בעינא דשטנא

וביאר בזה מרן החפץ חיים זצ"ל, שאברהם אבינו אכן היה יסוד מדת החסד שהוא אהבת השי"ת, והיה עמוד החסד להטיב עם הבריות ולגלות מלכותו ויתברך בעולם, וכן יצחק אבינו הגם היותו יסוד העבודה מדת הגבורה, בכל זאת לא היתה עבודתם כל כך לצנינים בעיני השטן כמו כוחו של יעקב אבינו שהוא יסוד התורה 'תתן אמת ליעקב', כי כח התורה הוא גירא בעינא דשטנא, ואין כח הס"ט"א יכולה לסבול שבני ישראל עוסקים בתורה, ועל כן עיקר מלחמתו של עשו היתה לפגוע דייקא בעמוד התורה כדי לבטל את ישראל ולנתקם ח"ו מהתורה הק', וכמו שמוזב בוורד הק' (ד"א קס"א) ויגע בכף ירכו, איננו תמכין דאורייתא.

כל זמן שעוסקים בתורה אין עשו יכול לשלוט עליהם

ומסביר החפץ חיים דהיינו טעמא שנלחם שרו של עשו בעצמו עם יעקב כמ"ש (בראשית לב כ"ה) 'ויאבק איש עמו', ולא הסתפק בשילוח שליחיו וחיילתיו, בידועו שהתורה היא הכלי ה"י היחיד שיש לישראל כנגדו, וכמו שאמרו חז"ל (קידושין ג') שאמר הקדוש ברוך הוא לישראל: בני, בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה - אין אתם נמסרים בידו. כי העצה היחידה להינצל מכווח של עשו השטן וכת דליה הוא רק על ידי עסק התורה בבחינת יעקב איש תם וישב אהלים - אהלה של תורה. ועל כן חיל ורעדה אחרמו לשרו של עשו, ונחפו לצאת למלחמת קיום, נגד יעקב אבינו - כח התורה, שהיא הנותנת חיים לעוסקים בה, ואף אם ח"ו נכשלים בשאר עבירות בכל זאת על ידי כח התורה יש להם תקוה, וכמו שדרשו חכמינו ז"ל (אבות רבה פתיחתא א) על הכתוב (ויקרא י"ד) 'ואותי עזבו ואת תורת לא שמרו', הלאוי אותי עזבו ותורתו שמרו, כי מתוך שהיו מתעסקין בה המאור שבה היה מחזיקן למוטב. וכל זמן שישאל עוסקים בתורה אין ידי עשו שולטין בהם, והוא כאילו לקחו ממנו כלי זינו, ושוב לא יהיה לו תקומה, כי אי אפשר לנצח במלחמה בלי כלי זינו, ועל כן גישה שרו של עשו בכל כוחו להכניע דייקא את כחו של יעקב 'תתן אמת ליעקב'.

הכנעת הס"ט"א וכת דליה רק ע"י כח התורה

אין יעקב אבינו בכח תורתו התגבר עליו וניצחו, כי אין שום כח בעולם שיוכל להתגבר על התורה, וכן אמרו חז"ל (בראשית רבה ס"ו) 'הקול קול יעקב' בזמן שקולו של יעקב מצוי בבתי כנסיות אין הידים ידי עשו, ואם לאו הידים ידי עשו, כי עיקר כח המגונג של עשו היא התורה הקדושה, ורק בכחה להכניע את שרו של עשו הוא השטן, וכן ה"ה וכן הס"ט"א.

מלחמה תמידית עם היצר היא הנצחון האמיתי

שם 'ישראל' מורה על ענין המלחמה והמריבה

בפרשתן (בראשית לב כ"ה) 'ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל'. הנה שם 'ישראל' הומו על ענין המריבה והמלחמה כדמרתגם ינתן 'כי שרית' - ארום אתרברבת עם מלאכיא דה' ועם גובריא ויכלת להום, והוא מלשון מריבה. וצריך עיון אמאי קרא שמו על שם המריבה, ומה כבוד הוא זה להוכיח שמו על עצם הדבר שנלחם ורב עם שרו של עשו, ולכאורה עיקר השבח הוא שנתל נצחון, ואם כן היה ראוי לקראנו 'ותוכל על שם הנצחון', שהוא רומז על גבורת נצחוננו.

תפקיד האדם ללחום ולא לצבור נצחונות

ותירזן נפלא מתאמרא בזה בשם הגה"ק רבי לייבל אייגר זיע"א, דהנה תפקיד האדם בעולמו הוא שיעמוד הכן במלחמה תמידית נגד היצר הרע, ועיקר מעלת האיש הישראלי היא המריבה וההתאבקות התמידית עם היצר הרע, ואכן אין מוטל עלינו לנצח, אלא העיקר הוא לעמוד בקשרי המלחמה, ואז הנצחון מובטח לו מן השמים.

נקראו 'ישראל' על שם המריבה ולא על שם הנצחון

וכיון שישראל עם קרובו עיקר גבורתם ותפארתם הוא המלחמה, מהאי טעמא אכן נקראו בשם 'ישראל' על שם המריבה והמלחמה, 'כי שרית עם אלקים ואנשים', ולא על שם הנצחון, כי מעלת ישראל היא היציאה למלחמה ולא הנצחונות.

וענין זה מוכח הוא מלשון הפסוק דהנה נאמר 'כי שרית עם אלקים ואנשים' ולפניו נאמר 'וירא כי לא יכל לו ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך עקב בהאבקו עמו', ולכאורה אם תמצו לומר בפשטות שכונות הכתוב ותוכל היינו שיעקב אבינו ניצח את שרו של עשו כדרך הנמצאים במלחמות של אומות העולם, ויקשה שהרי הכתוב מעיד שנגע בכף ירכו 'ותקע כף ירכו וגו' והוא צולע', ואיזה מין נצחון הוא זה שחזרו מהמלחמה מוכח חזב דם.

אמנם לפי דברינו עצם המריבה והמלחמה היא הנצחון האמיתי, ואף שנגע בירכו לא נגרע כלום מנצחוננו, ושפיר אפשר לומר עליו 'כי שרית עם אלקים ואנשים ותוכל', כי זה הוא עיקר הנצחון אצל עם בני ישראל, עצם היותו מוכן ומזומן בכל העיתים והזמנים לערוך מלחמה, ולא להכניע לפני האויב, אלא משיב מלחמה שערה אף אם נחל כשלון.

הרה"ק הרבי ר' יוחנן מקרלין זצוק"ל ביקר כמה פעמים בארץ הקודש, באחד מביקוריו נסע עם חסידיו הרבים לשבות שבת אחת בעיה"ק טבריא ת"ו, שם בתוך קהל עדתו חסידי קמאי מדורות קודמים ערך את שולחנותיו ואת תפילותיו בקלויז העתיק דחסידי קרלין שבטבריה שורכש שנים רבות לפני כן על פי הוראתו וציוויו של אדמו"ר בעל "בית אהרן" זצוק"ל, בהיותו בית מקודש ונעלה שבו שכן הרה"ק הרבי ר' מנחם מענדל מוויטעבסק זצוק"ל בעל "פרי הארץ", אחר שעלה לארץ הקודש.

הרה"ק רבי יוחנן מקרלין זצוק"ל

הרגל יומא דהילולא של הרה"ק הרבי ר' יוחנן [בן הירח רבי ישראל] מקרלין זצוק"ל שיהול השבוע (כא במלוי השמיני), ליקטעט כאן קובץ קפון של 'טיב המעשיות' שסיפורו מרוב רבינו הרה"ק שליט"א אודות בעל הילולא, כמה שקבל ושמע בעצמו מפי זקני החסידים שבמה עיה"ק ירושלים ת"ו, שהיו מסתופפים בצל הקודש כרה"ק ורה"מ, וזכרו של הרבי הקדוש לא מש מצידם, בעיקר מאורם שנים שהיה הצדיק בארץ ישראל.

ויהא רעוא שבכחה סיפורי הצדיקים נזכה להתקרב ולהתרבה ברכיכם, ולהפיק מתוך כל סיפור לקח טוב מוסר השכל ללמד ולהלמד לשמור ולעשות ולקיים, ובהו נזכר לפתח כלים' שובים לקבל השמעת הצדיק וברכתו לנו ולכל ישראל, אמן.

והנה מנהג המקום מקדמת דנא היה להתעטף כל הקהל בקודש בתפילות מנהג של ערב שבת קודש עד לאחר תפילת ערבית, כאשר הנהיג שם הרב הקדוש מוויטעבסק על פי מנהג חסידי ר"י ס"ן.

[וכאשר נתנו עד היום במנהג קהילות קדושות בחדר, והיום במכלית (שבת מה) במשנה של רבי יהודה בן אלעאי בקבלת שבת קדוש: "מבאינו לו עריבה מלאה מן החיץ וחוץ פניו ריח ורמז, ומתעטף וישוב בסדין המצויץ, וזמנה למלאן ארצות ע"ש, לאור סמן הנהגת כן בכל קהילות דחסידי קרלין בארץ הקודש].

כאשר עלה ובא הרבי הקדוש בלוויית צאן מרעיתו אל בית המדרש לתפילת מנחה של ערב שבת התקבל שם בכבוד גדול, אך לא היה מעוטר בטליתו כאשר לא היה נוהג בזה להתעטף בטלית לקבלת שבת, וכשראו הגבאים שאין עימו טלית ניגשו לפניו בחדרת קודש והגישו לו טלית מהודרת להתעטף בה כמנהג המקום.

הרבי התרגש למראה מנהג קדוש זה, הוא נרעד קלות ונענה ואמר, לא ידעתי מנהג זה ולא הכנתי עצמי לקראתו, בשביל קיום מנהג מקודש כזה צריך אני להכנה דרבה, הייתם צריכים לומר לי זאת לפני כמה שעות כדי שאתכונן היטב לזה!

ומי יבוא בסוד קדושים, אך ללמדנו דרכי יראת שמים צדופה, בהכנה דרבה הנצרכת לפני כל מצוה, שאפילו לקיום מנהג בלבד נצרך הצדיק להכין את עצמו לקיימו בדחילו ורחימו, ולעשות נחת רוח ליצורו.

§ § §

הרה"ק הרבי ר' יוחנן מקרלין זצוק"ל ניצל מן השואה האיזמה בדרכי ניסים ונפלאות רברבן, כידוע ומפורסם שמאותו יום שעזב את העיר 'לוצק' בה הנהיג את תפארתו חצר קדשו, תכפרוהו הניסים בזה אחר זה.

שרשרת הניסים התחילה באותו לילה קשה וחשוך, שלמחרתו עם שחר כבר נכבשה לוצק על ידי הצבא הגרמני, ובאישון לילה בפתע פתאום כשהכל מסביב שקט וחשוך יצא הרבי מחדרו העיר את המשמש משנתו, וציוה עליו במפגיע לצאת עכשיו אל הדרך אל כיכר העיר ולשכור שם עגלה שתבוא להוציאו מיידית עם כל שפתחו אל הדרך. הרבי הוסיף ואמר, שגם אם יבקש העגלון סכום כסף גדול יסכים עימו, [הוא נקב בסכום מזויף, שחבריו אחריו כן שיהיה בדיק הסכום שדדש העגלון המלון].

ואכן למרבה הפלא על אף הקור המקפיא והחשוך והשממה בשעות שלפנות בוקר עמד שם עגלון אחד סמוך לעגלתו, ונראה כעומד וממתין על נוסעים שאולי ירצו לצאת לזרעם באישון לילה... ואכן הוא נענה תיכף להזמנתו של המשמש הגיע עם עגלתו הכבדה עד פתח ביתו של הרבי הקדוש, שכבר עמד עם כל בני ביתו מוכן עם כל חבילותיהם, ותיכף ומיד יצאו לזרעם הארוכה, כשבכל אותה הדרך ישב הרבי אחר שגלגלתו, כשעמד כמה שעות הוא משוחח עם אותו בעל עגלה פלאי ומנחם עימו את המשך כיוון המשיעה, ומעלה את משכורתו לפי שעות נסיעתו. - וכפי שהתברר לאחר מכן שהיו נתיבי בריחתו בדיק לפי המקומות שעדיין לא נכבשו, ורק לאחר עזיבתו את אותם מקומות נכנסו שם הנאצים בחמת זעמם.

אין כאן המקום להאריך בכל קורות ניסי ההצלה של הצדיק עם אותו בעל עגלה פלאי שנסלח מן השמים בפתאומיות באישון לילה להוציאו מגיא ההריגה ביחד עם אשתו ושתי בנותיו והמשמש בקודש, ממש ברגע אחרון מאימת הנאצים אל תוכני רחיה, כששעות מספר לאחר בריחתם כבר עשתו הקלגסים הגרמניים במצעדי הניצחון הידועים לשמצה. - רק אתמקד כאן בטיב מעשה אחד והנהגה מופלאה שהתגלתה באותם ימים קשים אצל אותו צדיק וקדוש מופלא שכידוע היה מסתיר את עצמו כל ימיו הסתר בתוך הסתר.

בטרם צאתם לזרעם הארוכה שחצנה מדינות וארצות, ארוה הרבנית מרוב ב'צידה לדרך' ככל ששילה, ומאותו מוזן התקיימו בימים הראשונים למסעם, ולאחר מכן היו קונים מוזן בדרכם אצל היהודים שבכל מקום. המוזן העיקרי שהיה ברשותם ושהיה ניתן להשגה בימי המלחמה הקשים היה הלחם, ועל אף שמצריכים רבים לא היה ניתן להשיג בעקבות מצב הלחימה וסגירת הגבולות, את הלחם היה ניתן עוד להשיג בתשלום יקר כמובן.

אך הנה למרבה הפלא דווקא את הלחם סירב הרבי הקדוש לאכול, בכל פעם היה מתחמק בדחיות שונות שאינו רוצה לאכול מן הלחם, בני ביתו והמשמש שהצטרף עימם במסעם דאגו מאוד לשלומם ולבריאות גופו החלוש הפצירו בו מאוד שיאכל מן הלחם, כדי להברות את גופו הטהור שלא יחלש ח"ו מכל אותו

טורח המשא. אך משום מה לא נענה הרבי להפצרותיהם בשום אופן, וחיפש ושאל אם ניתן למצוא משהו אחר לאכול [נפסס אנדש] רק לא לחם... הפליאה היתה גדולה, מה עוול מצא הרבי בפת, ומדוע מסרב כל כך לאכול ממנה, אך כראותם שזה רצונו וחפצו השתדלו מאוד בכל מקום למצוא עבור הצדיק מוזן אחר לזון את נפשו.

באחת התחנות שכירדו לחפש להם אוכל בין יהודי המקום התקשו מאוד למצוא מוזן עבור הצדיק, ובקושי עלתה בידם בביתו של חסיד נכבד אחד מחשובי הקהילה למצוא מעט 'פת' טובה שהיתה בידו מן המוקן. ברם דא עקא, הרבי בסירובו עומד הוא אינו נוטל עימו פת לדרך בשום אופן, ואינו מגלה את טעמו ונימוקו מדוע אינו תופץ בפת.

המשמש הנאמן והמסור שהיה דואג כל העת במסירות נפש לבריאותו והצלחתו של הרבי, נדבר בחשאי עם אותו חסיד, שהיה איש חשוב תלמיד חכם וירא אלקים, וסיפר לפניו דברים כהווייתו שלאורך כל הדרך הרבי מסרב לאכול מן הפת, ובקושי מצליחים הם להשיג עבורו דברים אחרים, ובקושי להפציר ולבקש מלפני הרבי שיסכים לאכול לחם, כי זה ממש בנפשו בעת הסכנה הגדולה.

ניגש אפוא האיש אל הרבי בדחילו ורחימו, והחל מדבר עימו אודות מזונו, הוא הסביר לפניו את המצב לאשורו, שבעת כזו הם נמצאים בעתותי סכנת נפשות רבות, ובהיות שאין אלו ימים כתיקונם קשה עד מאוד להמציא עבורו מוזן אחר, ומדוע מתעקש שלא לקחת עימו מן הפת כדי שיוכל להציל את עצמו מחרפת הרעב הקשה ששלט בכל מקום, והרי מצוים אנו בדת תורתנו הקדושה (וי' ט"ז, ט"ו) "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם".

לאחר שהרבה לבקש ולהפציר נענה הרבי לפתע וגילה מעט מסוד קדושתו ויראתו, כיצד אוכל לאכול לחם? שאל הרבי בכאב לב, והלא הלכה מפורשת היא שצריך להטביל את הפת במלח, וכאשר אין המלח בנמצא עימנו כעת נמצא שהדבר בלתי אפשרי, ואי אפשר לאכול לחם, כנגד שולחן ערוך מפורש! כך היתה מסירות נפשם של הצדיקים על כל פרט ופרט בדקדוקי המצוות, שלא הסכים לוותר בשום אופן על טבילת פתו במלח, על אף שהיתה שעת הסכנה ונמצא בשופי מקום נרחב להקל בזה על אם הדרך בבריחתו מאימת חמת המציק, עם כל זאת לא היה אותו צדיק מסוגל לעבור אף על שום דבר קל ח"ו, והקפיד במסירות נפש על קלה כבחמורה.

ולמדנו כאן גדול ההירות שצריך להיחזר בכל דבר ובכל סעיף בשולחן ערוך, והעולם נוטים מאוד לזלזל בהלכה זו ואין מקפידים על כך, ואם אין מוצאים מלח מן המוכן לפניהם מוותרים על זה. והלא מפורש הוא בשולחן ערוך בהלכות הסעודה (סי קס"ח ט"ו): "לא יבצע עד שיביאו לפניו מלח" ע"ש.

ומי יבוא בסוד קדושים באותם ימים קשים שנצרכו ישראל לרחמים גדולים, ונדעה סגולת פת במלח להתמקת הדינים, שכבר רמזה הרמ"א בהגהתו בשולחן ערוך שם: "מצוה להניח על כל שולחן מלח קודם שיבצע, כי השולחן דומה למזבח והאכילה כקרבן, ונאמר (ויקרא כ"ב, א) 'על כל קרבן תקריב מלח', והוא מגין מן הפורעניות" ע"ש.

ובזוהר הקדוש (תי' רמ"ג) נרמז בזה רזין עילאין שדוקא אכילה פת במלח מצלת מכל מרעין בישין הרודפים אחר הצדיק, וז"ל (תנ"ך): "אמר רעיא מהימנא בוצינא קדישא, כמה מתיקין מילך, ודאי אתמר הכא 'בלולה בשמן כתיב' (ויקרא כ"ב, א) באורייתא דבעל פה בלולה במקרא במשנה בתלמוד וכו'. דאי לאו אורייתא איהי בלולה אלא למאן דסביל כמה מכתשין בגינה כו', בזמן שאתה מכתת רגליך ממדינה למדינה, תזכה לראות פני שכנינו. 'כתיב', דא הוא דמקיים פת במלח וטאכל כו', בלולה בשמן כתיב, הדא הוא דכתיב (ישעיה כ"ג, ה) והוא מחולל מפשעיו מדוכא מעונותיו וכו' ע"ל"ק, והדברים נוראים. § § §

ומעשה נורא סיפר בזה אחד מן החסידים, שעל פי הוראת הרבי היה נוהר תמיד בכל פעם שנטל את ידיו לסעודה להקפיד על פריסת מפה ושיהא המלח על השולחן. וכשלקח פעם אל הצבא ונטלח לחיזית המלחמה נתנו להם הפסקה קצרה של דקות מספר כדי לסעוד את ליבם ולהמשיך במלחמתם. - אך בהיות אותו חסיד שומר על פקודת רבו בעל עוז פרש מחבריו לפינה אחת כדי לקיים את כל ההלכות שבסוד אכילת הפת גם בתוככי שדה הקרב...

הוא חיפש ומצא איהו ארגו ריק, הפכו על פניו, הוציא מאמתחתו פיסת בד קטנה הניחה על גבי הארגו, ושף מכיסו שקית קטנה עם מלח והניחה על גבי המפה, ורק לאחר מכן ניגש לטוול את ידיו ולאכול את הפת, כשכל חבריו כבר יושבים באמצע סעודתם ומסתכלים בו בתימונה על שפורש מהם ומחפש לו דקדוקים והזדירוים של פריסת מפה וטבילת מלח...

והנה בעודו יושב מן הצד ואוכל את לחמו נחת בפתאום 'פגו' ששיגר האויב בדיק אל אותו מקום שישבו החברים בסעודתם, והרגו כולם בו במקום, כשהוא היחיד שניצל וחייב ויתנו לפניו לשלל בזכות הקדמות על פריסת מפה ופת במלח.

[עיי' סתי' פרק כ"ב ב' ברכות ג. ש'לה ז"ה הבא מלח] שריבט נטמא ל'ה והו מרוק פאר להבאי מלח על השלחן, אדיוא מדרש שבתי' מלח מלח על ישראל מקטרוה של השטן ע"ש].

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לפערכת ע"י הקוראים

עונה לעמו ישראל בעת שוועתם אלי

אני גר בקומה שלישית ובעזרת המעלית אני מעלה את בני הגדול המרותק לכיסא גלגלים לבית.

יירדתי ביום שישי לאסוף את בני מההסעה, כשחזרתי לבניין עם בני התברו שיש הפסקת חשמל כללי בכל האזור, ואין דרך להעלות את בני שלוש קומות, וגם לחפש אנשים שיעזרו נשמע די מופרך ולא מעשי. עמדתי ליד המעלית ובקשתי מה' שיעזור לי. תפילה מעומק לב כנראה נשאה פרי ותוך כמה דקות חזר החשמל, היסטורי אם להמתין שמא ייפול החשמל בעודי במעלית, אבל לא הייתה לי ברירה אחרת...

נכנסנו למעלית בתפילה שלא להיתקע. הגענו הביתה בשלום ברוך ה', וכעבור כמה דקות שוב קרס החשמל לכמה שעות טובות וממושכות. למרות שהחלות היו באמצע אפיה בתנור ולא היה דרך לחמם את הבית וההכנות לשבת היו תקועות, הודינו לה' והיינו בשמחה על כך שהחזיר את החשמל במיוחד כדי להעלות את בני ואיני צריכים להיתקע למטה בקור. שנוכה תמיד לראות את הטוב ולהודות עליה.

בבעל המעשה:א.ק.

פיספוס הוא לא פיספוס

הפיגוע הקשה בכניסה לירושלים בו נרצח על קידוש ה' חברי הטוב מהישיבה אריה ה"ד היה מסובב גם באין ספור ניסים ואספר את הנס האישי שלי:

כל בוקר אני עולה על האוטובוס של שש וחצי מביתר עילית לירושלים, ויווד בתחנה של היציאה מהעיר.

היינו מתאספים כמה חברים, ביניהם גם אריה ז"ל, בתחנה וממתנינים יחדיו להסעה לישיבה.

באותו בוקר של הפיגוע המחריד קמתי ויצאתי כרגיל מהבית לתחנת האוטובוס, אלא שפתאום שמתי לב שתיק התפילין שלי נשאר בבית.

רצתי חזרה הביתה לאסוף את התפילין, ולמרות שרצתי ספספסתי את האוטובוס לירושלים מה שאומר שגם הפסדתי את ההסעה מהכניסה לעיר לישיבה. לעולם איני מפסיד או מפספס והנה היום לכאורה ספספסתי אבל מתברר שהפספוס הזה ככל הנראה היה מכוון משמים כדי להציל את חיי!!!

לא תמיד יודעים מדוע מפספסים לכאורה דברים! זהו נראה בעיני אדם כדבר רע. אבל על האדם לדעת שהכל מושגח על ידי מסובב הסיבות, ואילו הייתי מאמין מספיק אז הייתי מודה מיד בשעת מעשה על שהפסדתי את האוטובוס בידיעה שכל מה שה' עושה לטובה הוא עושה.

בבעל המעשה:מ.ל.

ילדו של אחד מחסידי הרה"ק רבי יוחנן מקארלין זצוק"ל חלה ונפל למשכב, חומו עלה וטיפס והוא שכב במיטתו כמה ימים חלוש וחסר אונים, ומראו חיוור מאד. הוריו המודאגים רכנו סביבותיו כל העת, כשהם מגישים לפיו מדי כמה שעות 'כוס תה' חם ומהביל, ובדוקים כל העת את מצבו.

לאחר שנתבר כמה ימי מחלה קשים ולא נראתה שום הטבה במצבו של החולה, נכנס האב בדאגתו הרבה אל הרבי והזכיר לפניו את בנו החולה, שזה כמה ימים מתמודד עם מחלתו הקשה.

הביט הרבי היטב ב'קויוטעל' שפניו, ולאחר מחשבה עמוקה ציווה לקחת את הילד החולה אל דוקטור פלנז, ונקב בשמו של רופא מסוים. היה זה רופא זקן שכבר יצא לגמלאות, ולא הוכר כלל כרופא מדופלם, ובצערותו עסק מעט ברפואה. התפלא האב מדוע שלחו הרבי לרופא זוטו זה, ולא אל רופא גדול ומומחה, אבל חזקה עליו מצות רבו, וכחסידי נאמן לא שאל שאלות ולא הרעה אחר רבו כלום. נטלו אפוא ההורים את ילדם החולה ויצאו אל ביתו של הרופא, מתחילה ניסה הדוקטור להתחמק שכבר אינו עוסק במקצוע זה ועדיף שילכו לרופאים הטובים. אך משהתעקש האיש וסיפר שהוא מגיע אליו בשליחות רבו, שצייץ מפורשות שעליו לגשת דוקא אליו, ניאות הרופא לגשת לבדוק את הבן החולה.

הוא בדק אותו היטב מכל צדדים וצדיי וצדיי ועם תום הבדיקה הממושכת התיישב לכתוב דיאגנוזה מפורטת, בה העלה שלאחר בדיקה מעמיקה ומקיפה לא התגלו שום ממצאי מחלה כל שהיא, כל גופו של הילד תקין ופועל כסדרו, ואין כאן אף לא חשש של מחלה מסוימת, אין זאת כי אם שתקפו 'ירוס' מסוים ובתוך ימים מספר יחולף הכל כמי שלא היה, והילד יחזור לאיתנו בבריאות שלמה. ואכן כך היה, השיפור במצבו של החולה התקדם במהירות ובתוך יומיים כבר התהלך איתן כאחד האדם כמי שלא חלה מעולם.

תיקף מיהר חסידי לבית הצדיק כדי לבשרו בבשורה הטובה והמשתמחת שכבר הבריא הילד, וכאשר התעניין הרבי ושאל על מהות המחלה ויצי עברו עליו הימים הארוכים ביטול חסידיו של כל דבר המחלה, ואמרו שבביקורם אצל הדוקטור ששלחם הרבי התברר שלא היה כאן שום חולי ושום מחלה, ונמצא שלא היה כאן ולא כלום.

כשמוע הרבי את דבריו הרצינו פני קדשו, ואמר: זאג נישט אזוי! [אל תאמר כן] שלא היה כאן בעיה מעולם, אלא תאמר שניכשני עזרתו השי"ת ברוב רחמי וחסדיו, ועתה ב"ה אין שום חולי. אבל מתחילה הרי שכב החולה במיטתו בחוסר אונים, ודאגתם וחששם מאד לשלומו, והרי לא בחינם נצרכנו לאותו רופא... וממילא חייבים אנו להודות והשי"ת יתברך ולשבח לפניו על שהוציאנו מצרה לרווחה ומאפלה לאורה.

ובכן לימדו הרבי פרק חשוב, מלבד מה שרמז בדברי קדשו על המופת הגדול שנעשה כאן, ושבתפלותיו המתיק הרבי את הדינים והפך את כל המחלה הקשה לתקיפת 'ירוס' זעיר... שיש לתלות כל דבר תמיד בחסדי השי"ת וישועותו, שהוא ברחמי הוציא מצרותו, ולא להניח לייצר הרע לבבל את דעתו בתירוצים ואמתלאות שונות. כאשר מדרך העולם שכשנצרך האדם לישועה צועק ומתפלל לה' ורץ להוכיח את צרותו אצל הצדיקים, אך לאחר שנושע שוב אינו רואה שהיכל נעשה בעזרת הבורא אלא נוטה לתלות ישועתו בדרך הטבע.

ועל כך נצטוונו רבות פעמים בתורתנו הקדושה במצות זכירת יציאת מצרים, לדעת נאמנה (שמות א, 1) 'ידועתם כי אני ה' אלקיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים', ולא היה יציאה טבעית.

וכשם שהוא בכלל כך הוא בפרט לדורות, שיש לנו ללמוד ולהבין מטיב זה המעשה, אף הוא בכל מוארע העובר על האדם, לא רק בצרה או מחלה, אלא אכן בכל קושי ובעיה ונדולה שנתקל האדם בה בימי חייו, שלאחר שחלפה הצרה והסתדרה הבעיה עליו לדעת ולזכור "כי אני ה' אלקיכם המוציא אתכם", ולהאמין באמונה שלימה שהבורא יתברך שמו הוא לבדו זה שעשה ועושה ויעשה לכל המעשים.

שמעתי מפי הגה"ח רבי ישראל גרוסמן זצ"ל שקיבל מפי קדשו

של הרה"ק רבי יוחנן מקארלין זי"ע, שלהיות 'חסיד' וללמוד תורה הוא השלימות הראוי, וכל אחד מהם לבדו לוקה בחסר, כי הגם שהליות חסיד הוא דבר גדול ועצום, וכל שכן שלימוד התורה אין ערוך למעלתו. מכל מקום השלמות הנכון היא כשהחסידי לומד תורה, כי אז היא לימודו מלא חיות ושמחה כדרכם של חסידים, ובכך תהא תורתו חודרת עד תוככי חדרי לב ונפש פנימה, עד שהמאור שבה יחזירו למרטב (נתיב רבה פתיחה ב).

§ § §

באחת מנסיעותיו של הרבי הקוה"ט רבי יוחנן מקרלין זצוק"ל לארץ הקודש, בעריכת שולחנו הטהור בבית המדרש הגדול דחסידי קארלין שבירושלים ניגשו כל הקהל לאמירת 'לחיים' כנהוג בזה אחר זה. בין שאר החסידים עבר גם הר"צ רבי אהרן יוסף בריזל זצ"ל, מזקני וחשובי חסידי קרלין, שעבר באותה עת תקופה קשה מחמת כמה עניינים שתקפוהו, וכשעבר לברכת לחיים ביקש מן הרבי שיברכנו שיסתלק כל הקשיים ממנו שלא יהיו לו יותר בעיות! נענה אליו הרבי בחן חכמתו ואמר, זאת לא אוכל לברך אותך שיעלמו להם כל הקשיים, כי בעולם הזה ישנם קשיים, ואין איש שאין לו בעיות... רק לעתיד בעולם שכולו טוב וישבים הצדיקים כשעטרותיהם בראשיהם ללא שום קשיים ובעיות... אבל זאת כן אוכל לברך שתוכל להתגבר על כל הקשיים, ושתצליח להתמודד עם כל הני הרפתקי העוברים עליך בשמחה ובטוב לב!

§ § §

לפני כשבעים שנה השתוללה בארץ ישראל מגפת הפוליו, שפגעה בעיקר בילדים רכים וגרמה לשיתוק רחמנא ליצלן. ילדים רבים שנתקפו בגניף האימתי נשארו משותקים לכל ימי חייהם ונצרכו לכיסא גלגלים, ורבים חללים הפילה ידחם ה'. הפחד והבהלה מאותה מגיפה היו קשים מאד, והיו נוהרים ונשמרים מכל משמר שלא ליפול באותו חולי נורא, עד שריחם ה' ברוב רחמי ונמצא החיסון כנגד מחלת הפוליו והמגפה נעצרה. באותה תקופה שהה הרבי הקדוש רבי יוחנן מקארלין זצוק"ל בארץ הקודש, והנה נכדו של אחד מקני החסידים שבירושלים נתקף בגניף הקשה, מצבו החמיר מיום ליום והוא שכב מאושפז בבית החולים במצב קשה רח"ל.

המשפחה נבהלה ודאגה מאד, והסבא רץ ברוב פחד ומורא אל הרבי הקדוש, וזעק ברוב צער על נכדו היניק נחמד ועמים שנפל במחלה הקשה של המגפה הנוראה.

כשראה הרבי את גדול דאגתו ופחדיו חיין לעומתו, ואמר: וואס איז ד'גרויסער דאגה? [מה הדאגה הגדולה], וואס לויפט איהר צו בעטען ברכות...? [מדת עין רץ לנפש ברכות], הלא בשביל כך נודע הספר תהלים! - גש נא אל בית המדרש פנימה, תפתח את ספר התהלים ותשפוך את נפשך לפני ה' לרפואת נכדך, ואף אני אקח את התהלים בידי, ויחזיק נתפלל לפני השי"ת ונבקש רחמים מבעל הרחמים. תיכף יצא החסיד לקיים מצות רבו, הוא נעמד בבית המדרש על יד ארון הקודש, פתח את ספר התהלים והחל בוכה במר נפשו בדמעות שליש לישועה והצלה, ולמותר לציין שלאחר ימים מספר חזר הנכד לביתו בריא ושלם, ולא פגעה בו אותה מחלה מאומה, ונתקיים בו אמרו הכתוב (תהלים קט, 10): "קוֹבֵהוּ ה' לְכָל קוֹרְאֵיוּ לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאוּהוּ בְּאֲמָרָהוּ יִצְוֶהוּ יַעֲשֶׂה וְיָאֵת שְׁעָרָתָם יִשְׁמַע וְיִשְׁמָעוּם".

§ § §

היום הגדול והנערב של ערב ראש השנה תשס"ו יזכר לשנים רבות וארוכות אצל בני ירושלים של מעלה, בפרט אצל בני 'משפחת אייזן' המיוחסת, מבני ציון היקרים.

באותה שנה בירח אלול תשי"ד עלה לארץ הקודש האדמו"ר הקדוש והטהור הרבי ר' יוחנן מקרלין זצוק"ל, אשר לשמו ולזכרו תאות נפש, ולשמחת לב מאות חסידיו קרלין שבארץ הקודש ערך הרבי את התפילות והשולחנות בבית המדרש הגדול דחסידי קרלין בתוככי ירושלים.

למותר לתאר את גודל ההתרגשות ששררה אז בין כל תושבי ירושלים בכלל, ואצל חסידי קרלין בפרט, שהגיעו בהמוניהם לחסות בצילא דמהימנותא לקראת היום הגדול והנורא של ראש השנה. סיפורים רבים נשזרו סביב אותו ראש השנה מיוחד, אבל אנו נתמקד כאן בסיפור זה משפחת אייזן.

אחד מן המיוחסים שבין חסידי קרלין של הדור הקודם היה הרה"ח רבי יצחק אייזיק אייזן זצ"ל, איש שכולו אש להבה של אמונה שלמה ותמימה וביטחון באלקים חיים. - בפרט ניכר זאת אצלו כשהקריב שבעה מזבחות (10) מיוצאי חלציו היקרים והמסולאים בפו, בקרבות הנוראים שהתחוללו במלחמה הקשה של שנת תש"ח בעיר העתיקה. והנה בהגיע היא יומא רבא דערב ראש השנה של שנת תשס"ו, היה ר' יצחק אייזיק מלא שמחה על שזכו שהרבי הקדוש שוכן בתוכם בימים המקודשים. אף הוא כאשר חסידי קרלין התכונן בסילודין לקראת היום הגדול הקרב ובא, בבוקר השכם זיר את עצמו לטבילת מקווה לפני הסליחות הנוראים של 'ערב ראש השנה', ובהיות שעדיין החושך מלא הארץ, כמה שעות לפני הנץ החמה, לא הבחין ר' יצחק אייזיק באבן שהיתה מונחת למכשול בדוך, ובריצתו הזריזה נתקל באותה אבן, ותיקף מעד ונפל ארצה רח"ל, ושרר את אגן הירכיים, ה' ירחם.

זמן לא רב אחר כך, כשעברו במקום חסידי נוספים בדרכם אל המקווה, מצאו את ר' יצחק אייזיק מוטל על הארץ כשהוא מתפתל מייסורים נוראים, כידוע שבשבירת 'אגן הירכיים' כל תזוזה קלה גורמת לכאבים קשים מאד. - והנה שומעים החסידים את ר' יצחק אייזיק בשוכבו כך על הארץ, שפינו מדבר ושפתותיו ממלמלות. כשהיטו אוזן לשמוע מה אומר ומה מדבר בשעה קשה שכזו, שמעוהו אומר: ריבנו של עולם, איך דאנק דיר פאר די זיבעציג יאהר וואס דו האסט מיר ג'שיינעט! [ריבנו של עולם, מודה אני לפניך על שבעים שנת חיים שהתקנו לי]. - במקום להתלות ולהתאנח ולגנוח על הכאבים הנוראים ועל כל הצרות שעברו עליו, פתח את פיו כדרכם של חסידים קמאי בדברי שבח ותהילה להשם יתברך בלא שום תלונה ותערעומת.

מכובן פנו אותו ותיקף לבית החולים, הוא שכב שם מלופף בייסורים קשים ומרים, ונעשה שאלה גדולה אצל הרופאים אם לערוך לו ניתוח, מחמת שבאותם ימים ניתוח כזה של שבר אגן הירכיים היה מן המסוכנים ביותר.

לאחר תפילת שחרית בבית הכנסת הגדול עם הרבי הקדוש, שנערכה כדרכם בקולות וריקים, ערך הרבי 'שולחן לחיים' וכל הציבור עברו לפניו כבני מרוח להתברך לקראת השנה החדשה. - מראה פני קדשו היה מאוים מאד, כדרכו בקודש לשבת תמיד בחרדת קודש, ובפרט בערב יום הדין הממשמש ובא. ובאותה 'עת רצון' עילאה ניגשו לפניו והוכירו את רבי יצחק אייזיק שמעו בדרכו אל המקווה לפנות בוקר, והעלו את השאלה הקשה שמתחבטים בה הפורפוסורים אם לערוך את הניתוח, שבגילו המבוגר יש בו יותר סכנה.

כששמע הרבי ר' יוחנן מדבר נפילתו של ר' יצחק אייזיק נתרגש מאד, ונעשו פניו להבים וצורת קדשו מאוימת, פחד אלקים נפל על כולם, דקות ארוכות ישב כך בעיניים עצומות, כשפיו הקדוש ממלמל בחרדת קודש: יא מאכען, נישט מאכען, איך וייס נישט... [כן לעשות (הניתוח), לא לעשות, איני יודע].

לפתע וניעור הרבי ממחשבות קדשו, ופסק בקול ובהתלהבות, לערוך את הניתוח ושיהא בהצלחה!

לאחר מכן הפטיר: איך האב אעהם ג'דארפט פון גריב ארויס שלעפען!

[צדיקתי למשפט והצלחתי מן המדך].



הניתוח עבר בהצלחה מיוחדת, כשכל הרופאים התפלאו על כך, ורבי יצחק אייזיק הבריא במהרה, וחזר לעבודת הקודש בשמחה ובטוב לבב כדרכו בקדוש.

§ § §

נלכה ונצמד נא בדרכים הטובים והישירים שהנחילו לנו הצדיקים קדושי עליון, נתבונן נא בשולי גלימתו של בעל ההילולא, להתעלות בתורה ויראת שמים בקדושה ובטהרה. - ובוה נזכה שזכותו הגדולה תגן עלינו ובעדנו ובעד כל בית ישראל להיושע בדברי ישועה ורחמים בכל משאלת לב לטובה, אמן.

על הברכה יעמדו

לקבלת העולן בכייל (דוא"ל) נא לשלוח לכייל הפצו"ב | ינתן להנציח את העולן לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריציטי | התורמים להפצת העולן

| | | | | | | | | |
|--|---|-----------------------------------|---|---|---|--|--|---|
|  |  | <p>גרפצ'יק טל: 02-5002321</p> | <p>לע"נ הבחור שמואל מאיר ז"ל בן יכלחסיא רבי ישראי יצחק ולב"ע יח נסלה תנצבה.</p> | <p>לע"נ מרת חיה סאסא בת לאה ולב"ע י סיון תנצבה.</p> | <p>שרה שיינדל בת סילה רחה להצלחה בכל העניינים</p> | <p>האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים</p> | <p>יוסף בן סילה רחה לרפואה שלימה</p> | <p>לע"נ הרב יעקב מיכאל זצ"ל בן החבר הרבי ר' ישראל זצ"ל מיינער ולב"ע יח אאל תשי"ח תנצבה.</p> |
|--|---|-----------------------------------|---|---|---|--|--|---|

יר"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחייק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העולן באזור פגורין ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענונינים יקבלו את העולן בכייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173